

Sagsnr. 22-75-0002

Dokumentdato: 03-05-2022

Orientering om undvigelser fra Sdr. Omme Fængsel og Renbæk Fængsel

3. maj 2022

Orientering om undvigelse fra Sdr. Omme Fængsel og Renbæk Fængsel

Indledning

Den 26. og 27. april 2022 undveg fire indsatte fra henholdsvis Sdr. Omme Fængsel og Renbæk Fængsel. I denne orientering redegøres der nærmere for omstændighederne omkring undvigelse. Orienteringen indeholder desuden oplysninger om de undvegne indsatte samt om de tiltag, der er iværksat som følge af hændelserne. Der redegøres endelig for kriminalforsorgens beslutning om at fremskynde eftersynet af regimer og regimepraksis.

Orienteringen bygger på oplysninger fra Kriminalforsorgen Syddanmark samt de implicerede institutioner, og oplysninger, som er fremkommet i forbindelse med direktoratets besøg i begge fængsler den 29. april 2022. Der tages forbehold for yderligere oplysninger, som kan komme frem i forbindelse med fængslernes videre undersøgelser og de særskilte redegørelser, de udarbejder.

Undvigelse fra Sdr. Omme Fængsel

Den 26. april 2022 omkring kl. 18.15 undveg to indsatte fra Sønder Omme Fængsels arrestafdeling.

Undvigelse fandt sted i forbindelse med afvikling af gårdtur for seks indsatte fra fængslets arrestafdeling. I overensstemmelse med fængslets hidtidige praksis blev gårdturen ikke overvåget af personalet. Kl. 18.15 alarmeredes personalet, idet to indsatte var hoppet over hegnet.

Ca. kl. 18.30 blev der taget kontakt til vagtcentralen ved Sydøstjyllands Politi, og de indsatte blev efterlyst. Sydøstjyllands Politi sendte desuden en patruljevogn til fængslet. Der blev i den forbindelse sendt fotos, signalement og et kort over området med en markering af undvigesstedet til politiet.

Eftersøgningen blev indstillet ca. kl. 20.15.

De indsatte er fortsat på fri fod og fortsat efterlyst af politiet.

Nærmere om de undvegne indsatte

De to indsatte, der er undveget fra Sdr. Omme Fængsel, er:

- A, som har været i Sdr. Omme Fængsel siden den 13. august 2021, hvor han afsonede domme på samlet 5 år og 11 måneders fængsel for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 276 om tyveri, § 279 om bedrageri, § 290 om hæleri, § 293 a om brugstyveri og overtrædelse af straffelovens § 192 a om besiddelse af våben på offentligt sted. Han afsonede tillige en dom for overtrædelse af straffelovens § 124 om undvigelse.
- B, som har været i Sdr. Omme Fængsel siden den 11. november 2021, hvor han afsonede domme på sammenlagt 17 måneders fængsel for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 244 om vold, § 276 om tyveri, § 276 a, jf. § 285, stk. 1 om tyveri, § 293, stk. 1 om brugstyveri og § 164, stk. 1 om afgivelse af urigtige oplysninger og § 290, stk. 1 om hæleri samt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Det kan oplyses, at A den 4. april 2022 blev bestemt overført til fortsat strafudståelse i lukket fængsel i medfør af § 25, stk. 3, nr. 1 i straffuldbyrdelsesloven. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på, at A over for personalet erkendte, at han havde til hensigt at undvige fra fængslet på et tidspunkt, hvor

han af personalet blev antruffet på et område af fængslet, hvor han ikke måtte befinde sig. Der blev ligeledes lagt vægt på A's tidligere undvigelse, ligesom det blev tillagt vægt, at han den 3. januar 2019 havde forsøgt at undvige fra Slagelse Arrest.

A blev derfor den 6. april 2022 søgt overført til fortsat strafudståelse i lukket fængsel i Nyborg, hvortil overførslen forventedes først at kunne ske den 1. juli 2022 på grund af det generelt høje belæg i kriminalforsorgens institutioner. A placeredes derfor på fængslets arrestpladser, indtil overførslen ville kunne finde sted.

I forhold til B kan det oplyses, at han den 7. april 2022 blev bestemt overført til fortsat strafudståelse i lukket fængsel i medfør af § 25, stk. 3, nr. 2 i straffuldbyrdsloven. Der er ved afgørelsen om overførsel til fortsat strafudståelse i lukket fængsel lagt vægt på, at han vurderedes at have forsøgt indsmugling af euforiserende stoffer i fængslet.

Han søgtes den 7. april 2022 overført til fortsat strafudståelse i lukket fængsel i Renbæk. Høringssvar blev modtaget fra Institution Sydvestjylland, Renbæk Fængsel, den 12. april 2022 af hvilket det fremgik, at indsatte vil kunne modtages, når pladsforholdene tillader det. B placeredes derfor på fængslets arrestpladser, indtil overførslen ville kunne finde sted.

Tiltag som følge af undvigelse

Det bemærkes, at Sdr. Omme Fængsel er et åbent fængsel, hvor der er etableret lukkede arrestpladser. Pladserne er oprindeligt etableret som åbne pladser, som efterfølgende er sikret udvendigt med ekstra hegn mv. Da sikkerhedsniveauet er vurderet lavere end normale arrestpladser, er målgruppen til pladserne reduceret. Det er således forudsat, at eksempelvis undvigelsestruede indsatte ikke placeres på disse pladser.

Efter en foreløbig gennemgang af sagen kan det således konstateres, at der er begået meget beklagelige fejl i forbindelse med sagen.

Det er således vurderingen, at A, som følge af hans tidligere undvigelse og forsøg på undvigelse, ikke burde have været placeret i Sdr. Omme Fængsel. Det er endvidere vurderingen, at han i forbindelse med afgørelsen om overførsel til fortsat strafudståelse i lukket fængsel i medfør af straffuldbyrdslovens § 25, stk. 3, nr. 1, burde have været midlertidigt overført til et arresthus indtil overførslen til lukket fængsel kunne finde sted.

Sdr. Omme Fængsel har som følge af hændelsen lavet en praksisændring, hvor det sikres, at indsatte, der er bestemt overført til fortsat strafudståelse i lukket fængsel som følge af undvigelse og/eller undvigelsesforsøg, straks flyttes til en anden arrest og derved ikke får mulighed for midlertidigt ophold på fængslets arrestpladser.

Fængslet har desuden ændret procedure, således at der i forbindelse med gårdtur er tilsyn fra det tjenestegørende personale enten ved personlig tilstedeværelse eller via kameraovervågningen, hvor der er en person, der aktivt følger med.

Fængslet vil endvidere i samarbejde med sikkerhedsenheden i Kriminalforsorgen Syddanmark gennemgå de relevante sikkerhedsmæssige procedurer.

Det er endvidere på baggrund af hændelsen konstateret, at fængslet ikke har en instruks for afvikling af gårdtur. Det vil derfor blive sikret, at en sådan hurtigst muligt udarbejdes.

Undvigelserne fra Renbæk Fængsel

I tidsrummet mellem den 26. april 2022, kl. 20.00 og den 27. april 2022, kl. 09.15 undveg to indsatte fra Renbæk Fængsels lukkede afdeling.

Undvigelserne blev opdaget om morgenen den 27. april 2022, ca. kl. 09.15.

Ved et eftersyn af cellerne konstateredes det, at der var sket gennembrydning af loftplader i begge de indsatte celler. Der blev herefter foretaget undersøgelser af loftsrummet, og det blev i den forbindelse konstateret, at der ved endegavlen i bygningen var hul i tagkonstruktionen.

Det blev endvidere konstateret, at der var lavet hul i det yderste hegn omkring den lukkede afdeling. Der blev ikke konstateret tegn på brud af det inderste hegn.

Det bemærkes, at det ydre hegn er seks meter højt og klatresikret. Det vurderes, at de indsatte har fået hjælp udefra, idet der i det ydre perimeterhegn var klippet et hul, og hegnet var bukket op på den udvendige side af hegnet.

Der er foretaget gennemgang af overvågningsmaterialet fra natten den 26.-27. april 2022. Det fremgår af overvågningen, at perimeteralarmen blev aktiveret kl. 02.14, og at der i den forbindelse var nogle rystelser i hegnet. Teknikvagten, som er den fængselsbetjent, der har nattevagt i fængslets teknik- og overvågningsrum, kunne ikke se personer på kameraovervågningen.

Kl. ca. 09.45 blev sagen anmeldt til Syd- og Sønderjyllands Politi. De indsatte er fortsat på fri fod og efterlyst.

Nærmere om de undvegne indsatte

De to indsatte, der er undveget fra Renbæk Fængsel, er:

- C, som har været placeret i Renbæk Fængsel siden den 13. august 2021, hvor han afsonede domme på i alt 11 måneder og 120 dage for bl.a. overtrædelse af lov om euforiserende stoffer og knivloven, straffelovens bestemmelser om brugstyveri, tyveri, ulovlig tvang, vold og vold i gentagende tilfælde samt færdselsloven.
- D, som har været placeret i Renbæk Fængsel siden den 10. marts 2021, hvor han genindsat til udståelse af reststraf på 368 dage for røveri.

Det kan om D supplerende oplyses, at han er registreret som medlem af bandegrupperingen NBV (tidligere Korsløkkegruppen).

Tiltag som følge af undvigelserne

Hullerne i loftet og hullet i det udvendige hegn er blevet sikret. Der er desuden bestilt ny hegnssektion som erstatning til for den ødelagte sektion.

Der er udfærdiget en ny natrunderingsinstruks, som sikrer øget rundering både indvendigt og udvendigt i den lukkede afdeling.

Der er udfærdiget en instruks for, hvordan kameraerne skal være indstillet om natten i lukket afdeling, således at der er en grundopsætning af kamera, der sikrer optimal dækning af den lukkede afdeling.

Der er iværksat fremadrettet dagligt eftersyn af loft i cellerne ved op- og afmønstring.

Det er indskærpet over for personalet, at fængslets instrukser skal efterleves, og der er iværksat et øget og kontinuerligt ledelsesmæssigt tilsyn i forhold til, at instrukser/retningslinjer overholdes fremadrettet.

Fængslet er i dialog med Kriminalforsorgen Syddanmark og Direktoratet for Kriminalforsorgen vedrørende behovet for sikring af loftet i den lukkede afdeling.

Centrale tiltag som følge af undvigelserne

Som følge af undvigelserne vil Direktoratet for Kriminalforsorgen hurtigst muligt foranledige, at der gennemføres en bygnings- og sikringsteknisk gennemgang af kriminalforsorgens lukkede matrikler. Gennemgangen skal blandt andet afdække, om der er andre matrikler, hvor der er uhensigtsmæssige loftskonstruktioner, ligesom det skal afdækkes, om der er tilstrækkelig skalsikring og sikring af gårdtursarealer. Det vil ligeledes blive søgt afdækket, om der er behov for yderligere sikringsteknisk udstyr, herunder kameraer og alarmer på de enkelte matrikler.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil endvidere foranledige, at der iværksættes et arbejde med at skærpe fokus på sikkerhedsbevidstheden yderligere hos medarbejderne i kriminalforsorgen. Der ses således at være et generelt behov for at gennemgå arbejdsgange/procedurer og indskærpe fokus på overholdelse af gældende retningslinjer, beredskabsplaner mv. Der er tidligere arbejdet med dette, men der vil nu ske en endnu tydeligere ledelsesmæssig forankring og løbende opfølgning. Kriminalforsorgen vil videre se på muligheden for at iværksætte et undervisningsforløb for kriminalforsorgens medarbejdere, der fokuserer på sikkerhed og sikkerhedsbevidsthed. Dette vil ligge ud over den undervisning, der for nuværende gennemføres under uddannelsen til fængselsbetjent.

Der vil i forbindelse med dette arbejde være særligt fokus på matrikler, der rummer både åbent og lukket regi, idet det stiller høje krav til medarbejdernes sikkerhedsbevidsthed at skifte mellem de to regimer.

Eftersynet af regimer og regimepraksis

Direktoratet for Kriminalforsorgen har en generel bekymring for kriminalforsorgens regimer, hvilket senest er aktualiseret ved disse undvigelser.

Der er over en længere årrække sket en negativ udvikling i fængselspopulationen i bl.a. de åbne fængsler. Belægget har de seneste år været støt stigende og stadigt flere indsatte stiller store krav til de sikkerhedsmæssige rammer under deres afsoning.

Det er samtidig oplevelsen, at gruppen af indsatte, som placeres i fængslerne opleves mere udfordrende og konfliktparate.

Det er derfor som led i flerårsaftalen 2022-2025 besluttet, at kriminalforsorgen skal gennemføre et eftersyn af kriminalforsorgens regimer fordelt på hhv. åbent regime, lukket regime og arrestregime med henblik på at håndtere gruppen af stadigt hårdere indsatte, der skaber utryghed og udfordringer

i fængslerne og arresterne og afdække, om kriminalforsorgen har de rette regimer til håndtering af indsatte og varetægtsfængslede, herunder om de enkelte sikkerhedsklasser, rammer og regler inden for de forskellige regimer fungerer efter hensigten.

Resultatet af eftersynet skal ifølge aftaleteksten forelægges for partierne bag flerårsaftalen i 2023. Direktoratet for Kriminalforsorgen vil imidlertid fremskynde eftersynet og sætte arbejdet i gang allerede nu.

Ina Eliassen
direktør